

”נקודה טובה” – מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון 47 - שנת תשפ”ב גיליון ”ראה” - ל’ מנחם-אב תשפ”ב, 27 לאוגוסט 2022)

לע”נ אמו”ר ר’ יוסף - חיים ב”ר יעקב רוט ז”ל

ב”ה

”נקודה טובה” לפרשת ”ראה” - ”וּבְסֵף הַכַּל מִי אֲנִי, מָה אֲנִי...”

”מָה יֵשׁ לִי, וּמָה אֵין לִי, וּבְסֵף הַכַּל מִי אֲנִי, מָה אֲנִי...”, אומר אחד ה”גששים” (הגשש החיוור) בקורטוב של לעג, במערכון קרקר נגד קרקר.

האם אני בכלל קיים? ואולי אני בכלל וירטואלי?!

האם ה-DNA שלי (התורשה הגנטית שלי) והחברה בה אני נמצא הם ורק הם אלה שמגדירים אותי?!

האם למחשבות, למעשים ולמילים שלי יש בכלל ערך וחשיבות בעולם?!

האם אני מנהל את חיי, או שמא מישהו מלמעלה (הקב”ה), מנהל ומכתיב את חיי וקובע מה אעשה ומה אהיה?!

האם העתיד שלי נמצא בידי, או שמא אני שבוי והכל **מִפְתּוּב** (מוכתב) ”מלמעלה”?!

שאלות אלה ודומות להן הטרידו אנשים ”חושבים” רבים, במהלך דברי ימי העולם.

את הדילמה הזאת היטיב לבטא הבמאי **פיטר ויר** בסרטו **המופע של טרומן** (1998).

הסרט עסק בתוכנית טלוויזיה דמוית ”ריאליטי” שעקבה אחרי טרומן ברבנק. בחור פשוט וחביב, שעבד כסוכן ביטוח וחי את חייו. אולם הוא לא ידע כי הוא הגיבור של סדרת טלביזיה המתעדת את חייו 24/7. וכל אלה שסביבו (כולל אשתו), הם שחקנים וניצבים. חייו מנוהלים על ידי הבמאי ומתועדים בכל רגע על ידי מאות מצלמות נסתרות. והכל משודר ברשתות הטלביזיה לעולם כולו (מעין האח הגדול...). במהלך הסרט, גיבורנו מתחיל להבין שכל חייו מבוססים על זיוף ושקר. וכי כל ”העולם” שסביבו הוא בעצם בימת צילומים אחת גדולה. וכי הוא ”שבוי” של הבמאי.

וכך, בכל פעם שהוא ניסה לצאת החוצה לראות את העולם הגדול, ביים הבמאי תקלה, שריפה או ”עוצר” מסיבה אחרת וחסם את דרכו של טרומן ”החוצה”.

לבסוף מצליח טרומן למצוא את הדלת ”החוצה” מן ה”במה”, אל העולם החופשי ורוצה לצאת. אולם ברגע מכריע זה, הבמאי חושף את עצמו ופונה אליו ב”כריזה”: אני יצרתי אותך ואת העולם שלך, אומר לו הבמאי (שמנסה להתנהג כאילו הוא אלוקים...). יצרתי לך עולם וירטואלי/תיאורטי מושלם, המביא שמחה אושר ותקווה למליוני צופים בעולם.

תישאר... אל תצא החוצה. העולם האמיתי שנמצא בחוץ, הוא מקום ”חולה”...

אולם טרומן לא השתכנע ויצא החוצה אל החופש... זו בעצם היתה הבחירה החופשית **האמיתית** הראשונה, שהוא עשה בחייו.

פרשתנו פרשת **ראה**, פותחת במילים: **”רָאָה אֲנֹכִי לָתֵן לְפָנֶיךָ הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה. אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם... וְהַקְלָלָה אִם לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל מִצְוֹת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְסַרְתֶּם מִן הַדָּרֶךְ אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם...”** (דברים יא, כו-כח).

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

ובהמשך נאמר: "...החיים והמנות נתתי לפניך הברכה והקללה ו**בְּחֵרְתָּ בְּחַיִּים**" (שם ל, יט).

"ו**בְּחֵרְתָּ**" - בידך לבחור בין הטוב ובין הרע. בין הדרך שמובילה לחיים ולברכה, לבין הדרך ההפוכה ל"ע.

הכוח והיכולת לעשות **בחירה חופשית** נמצאים בידי כל אחד מאיתנו. ובצידן ההמלצה והציפייה האלוקית - "**וּבְחֵרְתָּ בְּחַיִּים**".

זאת המתנה הגדולה ביותר שהבורא היה יכול לתת לנו. מתנה שאחריות גדולה בצידך. בידינו לתקן, אבל גם לקלקל...

ואכן, כך כתב ופסק הרמב"ם בספרו משנה תורה: "רשות לכל אדם נתונה אם רצה **להטות עצמו** (לבחור) לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו". האדם הוא היצור היחיד בעולם היכול להבחין בין טוב ובין רע ולעשות את הבחירה החופשית שלו (הלכות תשובה פרק ה, הלכה א).

והביטוי **להטות** את עצמו, מלמד על המאמץ והאנרגיה הנפשית הנדרשים כדי "להתגבר" ו"לעשות" החלטה.

והרמב"ם ממשיך ואומר (שם, הלכה ב), ומי שחושב שהקב"ה גזר עליו אם הוא יהיה צדיק או רשע, רחמן או אכזר וכדומה... הרי זו טיפשות גמורה... (הלשון החרפה, במקור).

נחתום במילות השיר על **פינוקיו** (כתב: שורטי), המתאר בובת משחק מעץ שגם היא עושה את הבחירה שלה. יורדת מן החוטים המחברים אותה אל המפעיל ששולט בה ויוצאת אל העולם.

בְּקֵר טוֹב עוֹלָם,

מָה שְׁלוֹם בְּלָם?

אֲנִי יוֹרֵד מִן הַחוּטִים

אֲנִי כְּבֵר יֶלֶד אֲמָתִי

כְּמוֹ כָּל הַיְלָדִים

כְּמֵה טוֹב לְחַיּוֹת וְלִהְיוֹת

יֶלֶד שְׂאוֹהֵב אֶת הָעוֹלָם

וְהָעוֹלָם אוֹתוֹ אוֹהֵב

מִכָּל הַלֵּב

...נִכּוֹן שֶׁהֵייתָ מֵת שְׂאֲנִי אֲשָׂאֵר עַל הַחוּטִים!?

אֲבָל אֲנִי יוֹצֵא אֶל הָעוֹלָם הַלֵּא מִשְׁלָם הַזֶּה...

וכך פינוקיו וטרומן חוברים זה לזה, יורדים מן החוטים ביוזמתם, לוקחים אחריות על חייהם ויוצאים אל העולם הלא מושלם הזה, כדי להתמודד איתו...

פסוקי פרשתנו הם הזמנה לכל אחד מאיתנו לבחון שוב עד כמה אנחנו באמת שבויים או עצמאיים בבחירות ובהחלטות שלנו ולקחת אחריות אישית על החלטותינו ומעשינו.

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

ויפים הדברים דווקא בימים אלה - ימי תחילת חודש אלול. ימים אנו שוב לוקחים מחדש אחריות על מעשינו ומנסים לשפר ולהשתפר, לקראת התחלה חדשה, של שנה חדשה...

מרכת שבת שלום, אשה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל:
rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**